

Etikkhjørnet på NTFs landsmøte 2014

Også på årets landsmøte hadde Etisk råd en sentral plass på NTFs torg. Vi som er medlemmer i rådet går i turnus for å bemanne vår stand. For å få flest mulig i tale lager vi etiske «problemstillinger» og serverer kaffe til dem som vil snakke med oss.

Det vi ønsker først og fremst er at våre kollegaer skal komme og ta opp saker de selv er opptatt av, saker som irriterer, bekymrer eller forvirrer. Medlemmene i Etisk råd tror ikke at vi er orakler og at vi kan svare fornuftig på alle henvendelser, men vårt ønske er å lytte og ta med oss de etiske spørsmålene til våre møter og diskutere dem der.

I år var flere studenter innom, de var positive til at NTF har et Etisk råd og at NTF prioriterer etikken høyt. De fikk med heftet med de etiske reglene med en anbefaling å sette seg godt inn i dem.

Problematiske utenlandsbehandling

Vi snakket lenge med en kollega som var svært opprørt over en pasient som på reise til et østeuropeisk land hadde fått utført, noe impulsivt, 12-ledds broer i over- og underkjeven. Pasienten var diagnostisert med kronisk periodontitt. Hun hadde i flere år kun ønsket minimumsbehandling, men ti vel fungerende kroner var laget og bortsett fra den ubehandlede periodontitt var det ikke stort behandlingsbehov.

De ti kronene er fjernet, broer med store overheng og tette interdentalrom umuliggjør skikkelig renhold for pasienten. Hennes periodontale og orale helse er sterkt forverret.

Vår kollega har tatt kontakt med klinikken hvor behandlingen var utført og gitt uttrykk for sitt sinne. Han ønsker nå å få en spesialist i periodonti og protetik til å se på pasienten og gi sin

uttalelse, slik at han kan gå videre med saken.

I våre etiske regler § 10 står det «Utover kommunikasjonen med pasienten, må en tannlege bare uttale seg om en kollegas arbeid eller vurderinger på oppfordringer fra NTFs organer eller offentlige tilsynsmyndigheter»

Vår indignerte kollega mener imidlertid at det må være vår (NTFs?) oppgave å advare pasienter mot ukritisk å gjennomføre tannbehandling ute. Han mener at vi er for engstelige for at vi som profesjon skal bli beskyldt for proteksjonisme.

Måle blodtrykk?

Noen tannleger tilbyr nå at pasienten får utført andre medisinske undersøkelser i tannlegestolen, for eksempel måling av blodtrykk. En kollega lurer på om dette er noe vi bør gjøre. Hvor usikker er målingen når vi vet at pasienten er i en behandlingssituasjon som kan oppfattes som stressende? Hva skal vi gjøre hvis vi får verdier som et utenfor de normale? Hvorfor skal vi tilby en slik måling og hvilket ansvar påtar vi oss?

Annonsering og markedsføring

Mange kollegaer er opprørt over at tannleger avretter med «kun egenandel» for eksempel i forbindelse med innslagspunkt 15, og bruker HELFO i annonsene sine.

Er det innenfor våre etiske regler å annonsere med: «Avtale med HELFO», når dette er noe alle privatpraktiserende tannleger har?

Vi tok dette opp med en representant for HELFO som fortalte at når HELFO får kjennskap til at tannleger informerer eller annonserer budskap som de reagerer på, tar de kontakt med tannlegene og gjør dem oppmerksom på dette. Det gjør de både overfor norske og utenlandske tannleger. Deres erfaring er at tannlegene følger henstillingene

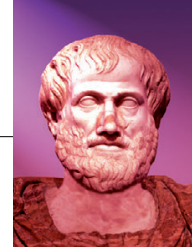
fra HELFO. Det som står på trykk i mediene, får de kjennskap til via en mediekliptjeneste. Denne kliptjenesten fanger imidlertid ikke opp annonser fra tannleger og heller ikke hva de skriver på sine nettsider. HELFO har blant annet reagert overfor tannleger og tannlegesfirma som har brukt HELFOs logo i sin annonsering. De har også reagert på formuleringer i annonser med budskapet «våre tannleger er godkjent av HELFO» og gjort tannlegene oppmerksom på at ingen tannleger er «godkjent» av HELFO, de har oppgjørsavtale med HELFO. Formuleringen «Har oppgjørsavtale med HELFO» har de ikke reagert på, siden de som bruker formuleringen i sin annonsering eller på sine nettsider, faktisk har oppgjørsavtale.

Enkle agensier

To unge kollegaer har opplevd at kjeveortopedene ikke lenger behandler pasienter med enkle agensier etter at refusjonen for behandling av disse er tatt ut av «Det gule heftet». De var frustrert over at pasientene blir gående med sin(e) primære tann/tenner og at de eventuelle følgene er noe de må ta i voksen alder.

Klagenemndene og NPE

NTFs klagenemnder har i mange år utført en stor innsats for våre pasienter og kollegaer. I Oslo har statistikken vist at det er en liten overvekt av medhold til pasientene i forhold til tannlegene. Vi har nå fått NPE som en aktiv medspiller. I NPEs regler står det at pasienten kan få sin sak behandlet dersom erstatning etter en eventuell feilbehandling eller skade overskrider kr 5 000. Ifølge en representant for klagenemnden i Oslo Tannlegeforening har dette ført til at det omtrent ikke er noen saker til behandling lenger. Er dette en utvikling vi synes er god? Kan vi foreslå en økning av minstebeløpet? Ønsker vi at klagenemndsordningen skal bestå?

Akuttbehandling i ferien

Vi snakket også med en privatpraktiserende tannlege som opplevde at hennes faste pasienter som trengte akuttbehandling i hennes ferie ble tilbudt full pakke med undersøkelse og røntgenbilder på den offentlige tannklinikken. Dette førte til at pasientene avbestilte neste innkallingstid ved den private klinikken. I NTFs etiske regler § 14 står det «Dersom en pasient tar kontakt med en tannlege for akuttbehandling, skal tannlegen kun behandle det akutte problem!»!

Mange spørsmål

Vi opplevde engasjement, og mange spørsmål ble stilt:

- Tar man betalt for 4 x anestesi dersom 4 fronttenner skal behandles?
- Må jeg henvise til spesialist når jeg ønsker å utvikle egen kompetanse?
- EUs kosmetikkdirektiv, hvem kan bleke og hvem kontrollerer?
- Kan frykt for å gjøre noe galt føre til overbehandling?
- Kan man ta betalt for å sende ut journalkopier?
- Hva gjør man med «kliniske tannteknikere»? Hva gjør NTF?

- Hvis det oppstår etiske uoverensstemmelser med tannleger som ikke er medlemmer av NTF, hva kan man gjøre med det?

- Kan NTF markere tydeligere at det er en fordel for våre pasienter å velge å gå til en tannlege som er medlem av vår forening?

Vi i Etisk råd takker for alle som var innom hos oss!

*Lise Kiil og Vemund Øiestad
NTFs råd for tannlegeetikk*